

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ДОНЕЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
імені ВАСИЛЯ СТУСА

АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ
БІОЛОГІЇ ТА ЕКОЛОГІЇ

Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції

(3-7 жовтня 2016 р., м. Вінниця)

Вінниця, 2016

**МИНИСТЕРСТВО ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ
УКРАИНЫ**
ДОНЕЦКИЙ НАЦИОНАЛЬНЫЙ УНИВЕРСИТЕТ
имени ВАСИЛИЯ СТУСА

**АКТУАЛЬНЫЕ ВОПРОСЫ
РАЗВИТИЯ БИОЛОГИИ И ЭКОЛОГИИ**

**Материалы международной научно-практической
конференции**

(3-7 октября 2016 г., г. Винница)

Винница, 2016

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE**

VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

**CURRENT PROBLEMS OF BIOLOGY
AND ECOLOGY**

**Materials of International Scientific and Practical
Conference
(October, 3-7, 2016)**

Vinnytsia, 2016

**MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE
OF UKRAINE**

VASYL' STUS DONETSK NATIONAL UNIVERSITY

**CURRENT PROBLEMS OF BIOLOGY
AND ECOLOGY**

**Materials of International Scientific and Practical
Conference
(October, 3-7, 2016)**

Vinnytsia, 2016

УДК 504(477)
ББК 20.1(4УКР)я43
А 43

*Затверджено Вченою радою
Донецького національного університету
(протокол № 1 від 30.09.2016)
Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ
№281 від 17.06.2016 р.*

А 43 **Актуальні питання розвитку біології та екології.**
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
(3-7 жовтня 2016 р., м. Вінниця, Україна). м. Вінниця, ТОВ
«Нілан-ЛТД». – 2016. – 520 с.

ISBN 978-966-924-354-6

Збірник містить тези доповідей науковців, викладачів, аспірантів та фахівців-практиків України, Білорусії, Вірменії, Молдови, США, Литви та Японії. Розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів, аспірантів, фахівців які працюють у галузі біології, екології, охорони довкілля, медицини, сільського господарства, лісового господарства, біологічної освіти.

За достовірність викладених матеріалів і тексту відповідальність несуть автори тез.

Редакційна колегія:

Дудка І.А., Дідух Я.П., Бісько Н.А., Сухомлин М.М.,
Федотов О.В., Доценко О.І., Лялюк Н.М., Оберемко А.В.,
Овчинникова Ю.Ю., Приседський Ю.Г., Велигодська А.К.

© Редакційна колегія, 2016

© Донецький національний університет імені Василя
Стуса, м. Вінниця, 2016

ISBN 978-966-924-354-6

© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016

УДК 504(477)
ББК 20.1(4УКР)я43
А 43

*Затверджено Вченою радою
Донецького національного університету
(протокол № 1 від 30.09.2016)
Посвідчення про реєстрацію УкрІНТЕІ
№281 від 17.06.2016 р.*

А 43 **Актуальні питання розвитку біології та екології.**
Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
(3-7 жовтня 2016 р., м. Вінниця, Україна). м. Вінниця, ТОВ
«Нілан-ЛТД». – 2016. – 520 с.

ISBN 978-966-924-354-6

Збірник містить тези доповідей науковців, викладачів, аспірантів та фахівців-практиків України, Білорусії, Вірменії, Молдови, США, Литви та Японії. Розрахований на наукових працівників, викладачів, студентів, аспірантів, фахівців які працюють у галузі біології, екології, охорони довкілля, медицини, сільського господарства, лісового господарства, біологічної освіти.

За достовірність викладених матеріалів і тексту відповідальність несуть автори тез.

Редакційна колегія:

Дудка І.А., Дідух Я.П., Бісько Н.А., Сухомлин М.М.,
Федотов О.В., Доценко О.І., Лялюк Н.М., Оберемко А.В.,
Овчинникова Ю.Ю., Приседський Ю.Г., Велигодська А.К.

© Редакційна колегія, 2016

© Донецький національний університет імені Василя
Стуса, м. Вінниця, 2016

ISBN 978-966-924-354-6

© ТОВ «Нілан-ЛТД», 2016

Організаційний комітет конференції:

Керівництво оргкомітету

Дудка Ірина Олександрівна, д.б.н., проф., чл.-кор. НАНУ, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України – голова оргкомітету

Гринюк Роман Федорович, д.ю.н., проф., ректор Донецького національного університету імені Василя Стуса – співголова оргкомітету

Хаджинов Ілля Васильович, д.е.н., проф., проректор з наукової роботи Донецького національного університету імені Василя Стуса – заступник голови оргкомітету

Члени оргкомітету:

Osiryuan Liya Levonovna, Doctor of Biological Sciences, Academician of the National Academy of Sciences of the Republic of Armenia, Yerevan State University, Republic of Armenia

Дідух Яків Петрович, д.б.н., проф., чл.-кор. НАНУ, Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Ляхолат Юрій Васильович, д.б.н., проф., Дніпропетровський національний університет імені Олеся Гончара

Бєско Ніна Анатоліївна, д.б.н., с.н.с., Інститут ботаніки ім. М.Г. Холодного НАН України

Сухомлин Марина Миколаївна, д.б.н., проф., ННЦ «Інститут біології» Київського національного університету імені Тараса Шевченка

Курченко Ірина Миколаївна, д.б.н., Інститут мікробіології і вірусології ім. Д.К. Заболотного НАН України

Нецветов Максим Вікторович, д.б.н., Інститут еволюційної екології НАН України

Saulius Micekevicius, PhD., Associated Professor, Faculty of Natural Sciences, Vytautas Magnus University, Republic of Lithuania

Igor Kogut, PhD., Assistant Professor, Department of Dermatology and Charles C. Gates Center for Regenerative Medicine, University of Colorado Denver, USA

Ganna Bilousova, PhD., Assistant Professor, Department of Dermatology and Charles C. Gates Center for Regenerative Medicine, University of Colorado Denver, USA

Федотов Олег Валерійович, к.б.н., с.н.с, біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Велигодська Анастасія Костянтинівна, біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Дриченко Ольга Іванівна, к.б.н., біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Лилюк Наталія Михайлівна, к.б.н., біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Оберемко Альона Володимирівна, к.б.н., біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Овчинникова Юлія Юріївна, біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Приседський Юрій Георгійович, к.б.н., біологічний факультет ДонНУ імені Василя Стуса

Головіна Оксана Юріївна, секретар оргкомітету

<i>Островский А.М.</i>	157
ДОПОЛНЕНИЕ К СПИСКУ ПРЯМОКРЫЛЫХ (INSECTA, ORTHOPTERA) ЮГО-ВОСТОКА БЕЛАРУСИ	
<i>Повозніков М.Г., Калишка А.К., Лесик О.Б., Блюсюк С.М., Харкавлюк В.Є.</i>	161
ВПЛИВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТЕЛИЦЬ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ	
<i>Радчиков В.Ф., Гурин В.К., Кот А.Н., Сергучев С.В., Яночкин И.В., Куртина В.Н.</i>	164
ТРАНСФОРМАЦІЯ ПИТАТЕЛЬНИХ ВЕЩЕСТВ БЫЧКАМИ В ПРОДУКЦИЮ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ КОМБИНИРОВАННЫХ СИЛОСОВ	
<i>Радчиков В.Ф., Гурин В.К., Цай В.П., Пислюк С.Н., Люднышев В.А., Сучкова И.В.</i>	168
ПОВЫШЕНИЕ ПРОДУКТИВНОГО ДЕЙСТВИЯ КОМБИКОРМОВ ЗА СЧЕТ СЕЛЕНА В РАЦИОНАХ БЫЧКОВ	
<i>Шевчук Т.В.</i>	171
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА КЛІТКОВОГО РОЗВЕДЕННЯ – ЛИСИЦІ ЗВИЧАЙНОЇ (<i>Vulpes vulpes</i>)	
<i>Шипилина Л.В., Франков С.С., Дорошенко К.М.</i>	175
ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗУСТРІЧІ НОВИХ ТА РІДКІСНИХ ВИДІВ ПТАХІВ НА ТЕРИТОРІЇ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Babytskiy A.I.</i>	179
CORYNOPTERA MEMBRANIGERA (KIEFFER, 1903) – NEW SCIARID SPECIES (DIPTERA, SCIARIDAE) FOR ENTOMOFAUNA OF UKRAINE	
Методика викладання біології та екології Methodology of biology and ecology teachin.....	183

<i>Островский А.М.</i>	157
ДОПОЛНЕНИЕ К СПИСКУ ПРЯМОКРЫЛЫХ (INSECTA, ORTHOPTERA) ЮГО-ВОСТОКА БЕЛАРУСИ	
<i>Повозніков М.Г., Калинка А.К., Лесик О.Б., Блюсюк С.М., Харкавлюк В.Є.</i>	161
ВПЛИВ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ НА ПРОДУКТИВНІСТЬ ТЕЛИЦЬ СИМЕНТАЛЬСЬКОЇ М'ЯСНОЇ ПОРОДИ	
<i>Радчиков В.Ф., Гурин В.К., Кот А.Н., Сергучев С.В., Яночкин И.В., Куртина В.Н.</i>	164
ТРАНСФОРМАЦИЯ ПИТАТЕЛЬНЫХ ВЕЩЕСТВ БЫЧКАМИ В ПРОДУКЦИЮ ПРИ ИСПОЛЬЗОВАНИИ КОМБИНИРОВАННЫХ СИЛОСОВ	
<i>Радчиков В.Ф., Гурин В.К., Цай В.П., Пилюк С.П., Людимшиев В.А., Сучкова И.В.</i>	168
ПОВЫШЕНИЕ ПРОДУКТИВНОГО ДЕЙСТВИЯ КОМБИКОРМОВ ЗА СЧЕТ СЕЛЕНА В РАЦИОНАХ БЫЧКОВ	
<i>Шевчук Т.В.</i>	171
КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА КЛІТКОВОГО РОЗВЕДЕННЯ – ЛИСИЦІ ЗВИЧАЙНОЇ (<i>Vulpes vulpes</i>)	
<i>Шиткина Л.В., Франков С.С., Дорошенко К.М.</i>	175
ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗУСТРІЧІ НОВИХ ТА РІДКІСНИХ ВИДІВ ПТАХІВ НА ТЕРИТОРІЇ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ	
<i>Babytskiy A.I.</i>	179
CORYNOPTERA MEMBRANIGERA (KIEFFER, 1903) – NEW SCIARID SPECIES (DIPTERA, SCIARIDAE) FOR ENTOMOFAUNA OF UKRAINE	
Методика викладання біології та екології Methodology of biology and ecology teachin.....	183

підвищується з 25,27 (контроль) до 29,02%, що забезпечує збільшення середнесуточних приростів бычків на 14,1%. Затрати енергії на 1 МДж прироста знижуються на 13%, а затрати кормів – на 10%. Застосування селена в дозі 0,2 мг на 1 кілограмм сухого речовини раціону дозволяє знизити собівартість прироста на 12,0% і отримати додаткову прибуль на 10% вище контрольної варіанти.

Шевчук Т.В.

Вінницький національний аграрний університет,
Вінниця, Україна
e-mail: tatjana.melnikova@ukr.net

КЛАСИФІКАЦІЯ ТА ХАРАКТЕРИСТИКА ОБ'ЄКТА КЛІТКОВОГО РОЗВЕДЕННЯ – ЛИСИЦІ ЗВИЧАЙНОЇ (*Vulpes vulpes*)

Annotation. Виробництво хутра у всьому світі є прибутковим сектором АПК. Серед найпопулярнішого хутра чільне місце займає шкурки таких видів тварин, як лисиця та песець (арктична лисиця). Тому цікавим у практичному та науковому сенсі є дослідження основних характеристик, походження та класифікації такої великої таксонометричної одиниці, як Лисиця звичайна (*Vulpes vulpes*).

Лисиця – це збірна назва окремих видів ссавців родини Псових (*Canidae*). Однак лише близько 10 видів групи належать до роду власне Лисиці (*Vulpes*). Найвідомішим та найрозповсюдженішим видом у природі є Лисиця звичайна лисиця (*Vulpes vulpes*). Відповідно сучасній уяві про філогенію Псових (рис. 1) група лисиць поліфілетична, тому в якості таксону використовуватися не може.

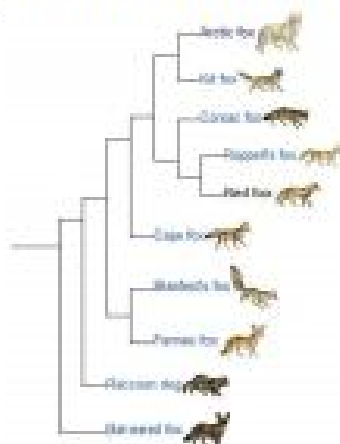

Рис. 1. Філогенія Песових

В загальному, лисицями можна вважати:

- Рід Лисиці (*Vulpes*): Звичайна лисиця (*Vulpes vulpes*); американська лисиця (*Vulpes velox*); афганська лисиця (*Vulpes cana*); африканська лисиця (*Vulpes pallida*); бенгальська лисиця (*Vulpes bengalensis*); корсак (*Vulpes corsac*); піщана лисиця (*Vulpes rueppelli*); тибетська лисиця (*Vulpes ferrilata*); феньок (*Vulpes zerda*); південноафриканська лисиця (*Vulpes chama*);
- Рід Песці (*Alopex*) (часто об'єднується з родом *Vulpes*): песець (*Alopex lagopus*);
- Рід Сірі лисиці (*Urocyon*): сіра лисиця (*Urocyon cinereoargenteus*); острівна лисиця (*Urocyon littoralis*);
- Рід Фолклендські лисиці (*Dusicyon*): фолклендська лисиця (*Dusicyon australis*);
- Рід Майконги (*Cerdocyon*): майконг (*Cerdocyon thous*);
- Рід Малі лисиці (*Atelocynus*): мала лисиця (*Atelocynus microtis*);
- Рід Південноамериканські лисиці (*Lycalopex* або *Pseudalopex*): андійська лисиця (*Lycalopex culpaeus*); південноамериканська лисиця (*Lycalopex griseus*); дарвінівська лисиця (*Lycalopex fulvipes*); парагвайська лисиця (*Lycalopex gymnocercus*); бразильська лисиця (*Lycalopex vetulus*); секуранська лисиця (*Lycalopex sechurae*);

- Пiдродина Великовухих лисиць (*Otocyoninae*): Рiд Великовухі лисиці (*Otocyon*).

Лисиця звичайна вважається бiльш спецiалiзованою формою *Vulpes*, нiж афганська, корсак i бенгальська лисиці в напрямку розмiру i адаптацiї до хижацтва: череп її має набагато менше неотенiчних рис, нiж у iнших видiв, крiм того передня частина його бiльш розвинена. Дика червона, чи руда, лисиця характеризується рудим забарвленням рiзних вiдтiнкiв, вiд вогняно-рудого до майже сiрого. Видiляють шість основних типiв забарвлення рудої лисиці: вогнiвка–червонувато-руда (вогняна) червона–яскраво-руда, але без вогняного вiдтiнку; червона–свiтло-руда або рудувато-жовта; свiтла–свiтлого пiщано-жовтого кольору; червоно-сiра–сiра, з рудуватим ремiнем вздовж хребта; сiра - сiра, з тiм'яно-рудогою спиною. Мiнливiсть забарвлення диких лисиць значною мiрою пов'язана з ареалом їх проживання.

Держреєстр видiляє 4 породи лисиць (сiрiблясто-чорна, бургундська, перлизна i колiкотт) i 7 кольорових типiв. За забарвленням усiх лисиць клiткового утримання умовно можна роздiлити на три групи: бiла, блакитна та коричнева (рис. 2). До першої групи вiдносяться перлиннi типи забарвлення лисиць. Перлинне забарвлення фенотипово близьке до сiрiблясто-чорного, але має ослаблений тон чорного осiвового волосся, i тому складається враження про сiро-блакитне або сiро-коричнeve забарвлення. У другiй групi лисиці роздiленi на двi рецесивнi форми: колiкотт коричневий i бургундська. Бургундська лисиця має бiльш яскраве (червоно-коричнeve) забарвлення, нiж колiкотт. Колiр очей у колiкотт блакитний, а у бургундських, жовто-коричневий. На фермi Фромма в США розводили лисиць, названих «бежевий бурштин» (Mauve amber). Цi звiрi мають бежеве забарвлення з рожево-блакитним вiдтiнком. Осiове волосся свiтле i має лише бежевi кiнчики; пух - вiд сiро-бежевого, з блакитним вiдтiнком, до свiтло-бежевого. У лисиць, як i у iнших тварин, зустрiчаються альбiноси. Вони мають чисто-бiле забарвлення опушення, депiгментованi кiнчик

носа і кігті, світло-блакитні, з червонуватим відтінком, очі. Забарвлення білих лисів рецесивне по відношенню до окрасу диких лисиць. Інші назви білої лисиці – сніжна, грузинська біла, бакуріанська. Ця порода була отримана в 40-х роках ХХ століття в Бакуріанському звірівницькому радгоспі.

При схрещуванні сріблясто-чорних або чорно-бурих лисиць з червоними успадкування забарвлення проміжне – приплід за зовнішнім виглядом відрізняється від обох батьків. Але забарвлення може значно варіювати: можуть бути отримані «сиводушки» (хрестовки), бастарди і «замарайки». Цікавою у плані розведення є платинова лисиця. Її опушення характеризується ослабленням забарвлення і появою білої плямистості, що утворює певний малюнок: біла смуга проходить від кінчика носа між очима і вухами до потилиці, де зливається з широким білим нашійником. На грудях він з'єднується з білим черевцем. Кінчики лап білі, але на них зазвичай бувають окремі пігментовані плями. Білий малюнок не у всіх платинових лисиць виражений досить чітко.

Рис. 2. Шкурки лисиць різних кольорових типів та порід:
1 – платинова, 2 – червона, 3 – вогнівка 4 – сріблясто-чорна,
5 – клікотин, 6 – бастард («золотий хрест»), 7 – білогалова
(«сиводушка»), 8 – чорно-бура, 9 – біла, 10 – арктична лисиця,
11 – блакитний песець

Розведення лисиці у клітках та її селекція триває. На сьогодні перспективними вважаються такі нові виведені людиною кольорові типи, як льодяна, бурштинова, Fawn Light, Bluefrost, Shadow Bluefrost.

Шипшина Л.В., Франков С.С., Дорошенко К.М.
Донецький національний університет імені Василя Стуса,
Вінниця, Україна
e-mail: Filoktimona@mail.ru

ДЕЯКІ ВІДОМОСТІ ПРО ЗУСТРІЧІ НОВИХ ТА РІДКІСНИХ ВИДІВ ПТАХІВ НА ТЕРИТОРІЙ ВІННИЦЬКОЇ ОБЛАСТІ

Shypshyna L.V., Frankov S.S., Doroshenko K.M.
Vasyl' Stus Donetsk National University, Vinnytsia, Ukraine
e-mail: Filoktimona@mail.ru

SOME DATA ABOUT OBSERVATIONS OF NEW AND RARE SPECIES OF BIRDS IN VINNYTSIA REGION

*Annotation. During the five months the authors have been conducting systematic observations of the birds in the vicinity of Pultivtsi, Petryk, Mikulyntsi and Shyroka Hreblia villages in the territory of Vinnytsia region. New species of birds for this region have been registered. They are the pygmy cormorant (*Phalacrocorax pygmeus*), Temminck's stint (*Calidris temminckii*), and the greater short-tied lark (*Calandrella brachydactyla*). The twelve species of birds that are considered rare in the territory of Vinnytsia region have been recorded as well.*

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ РОЗВИТКУ БІОЛОГІЇ
ТА ЕКОЛОГІЇ**

Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції

(українською, англійською та російською мовами)

Відповідальні редактори: Федотов О.В., Велигодська А.К.

Комп'ютерна верстка : Головіна О.Ю.

Надано до друку 18.10.2016. Формат 60x84/16.
Папір офсетний. Друкування
Тиражування
Умов. друк. арк. 32,5. Обл.-видавн. арк. 30,225.
Наклад 50 прим. Зам. № 17201.

Видруковано з оригіналу знаменця.
ОДН Карпу Д.Ю.

Видавця ТОВ «Івано-ЛТД».
Свідчення про внесення суб'єкта підприємств до
Державного реєстру надання, виконання та розкласифікація
підприємств процесів Іванів ДК №4299 від 11.04.2012 р.
21 027 д/с 6825 д. Івано-ЛТД, вул.600-річчя, 21.
Тел: (0432) 69-87-69, 52-82-78
e-mail: info@ivano.com.ua
<http://www.ivano.com.ua>